

RABBI MOSES FEINSTEIN
433 F. D. N. DRIVE
New York N. Y. 10002
ORegon 7-1222

משה פיינשטיין
ר"ם תמורת ירושלים
כנוא יורק

כע"ה

ד"ח כסלו תשמ"ה
 למע"כ ידידי הנכבד מוהר"ר דר. ש. ש. ש. בנודי שליט"א, נכדו של האי גברא
 רבא, הגאון מוהר"ר ר' אסף כרויאר זצ"ל, בכרכא שלום וברכה וכט"ס.
 אחדשה"ט
 הנה נכדי, הרח"ג מוהר"ר מרדכי טענדלער שליט"א, דיבר לי נאריכות בכמה
 מהסיקוה וחוקירוה שנחזיש אצל ידידי, מחמת המסק סערכאוה הראשיות כנוא
 יארק הכריעו, לקבל "מיחה המוח" כהגדרת מיחה.
 למעשה, כפי ששמעתי מחבני, חרב הגאון מוהר"ר משה דוד טענדלער שליט"א,
 הערכאוה רץ זכלו הגדרה שגם מצדק לדינא, הגדרה שקוראים "ההארבערד קריטיראי"
 שנחשב טמס כ"מחוך ראשו" ר"ל של החולח, שהמוח ככך, ר"ל, טמס מחעכל.
 וחנה, אף שהלב ערדין יכול לדחוף לכמה ימים, מ"ס כל זמן שאין להחולח
 כוח נשימה עצמאית, נחשב כמת, וכרביאראי כחשוכאי כא"מ יו"ד ח"ג טימן קל"ב.
 במקרה שביח חולים, או איזה מדינה, יחזיל להחשיב כמתים גם חולים שלינא
 חיים, ויחזייכו הרופא שמטפל בחולה זה, לצדוה שיסלקו החולה ממכשירי נשימה,
 הנה מעצם הריון, נחשב כ"חד עברא דנהרא", שהרי בלעדו, יש עוד רופאים שכך
 יצוו, ומ"מ עדיף שיסלק עצמו מטיפול החולה, וישאר ביד הביח חולים לצדוה
 כרצונם.
 אבל במקרה ש, חולה יהודי, מחוייב הרופא וה"ה שאר יהודים, לעשות כל שכיכלתם
 לחצילו, אף שרק מצילו לכמה ימים, שהרי כבר הוי כגוסס, וגם אם הצלה זו
 יחחיב הרופא להוציאו הון רב, לשלם לחמשכה המכשירי נשימה השאר סיפולן,
 מחוייב כן לעשוה, וכפי הגדריס של הארכת חיי ענה.
 ואם יהיה איבה, יחיו מחוייבים כן לעשוה גם לבוים.
 ואסיים בכרכא שכזכר בקדמך לקירומו כמלואו של "אני ה' רופאיך" בביאת משיח
 צדקיננו.
 בדידוה,

משה פיינשטיין
 משה פיינשטיין

* מכתב שמסר הנמען, ד"ר בונדי, בחורף תשנ"ב למשפחת טנדלר.
 מכתב זה לא היה ידוע עד למסירתו, עם התעוררות הפולמוס הגדול על דעתו של הגרמ"פ
 בסוגיית המות המוחי. המכתב הוכתב באידיש ע"י הגרמ"פ ותורגם ע"י התלמיד שהדפיסו, חתנו
 של הרב מרדכי סוויצקי.
 המכתב נקרא במלואו ע"י הגרמ"פ קודם שהוסיף עליו את חתימתו וחותמו.

משה פיינשטיין
 ר"מ תפארת ירושלים
 בנוא יארק

בע"ה

ר"ח כסלו תשמ"ה

למע"כ ידידי הנכבד מוהר"ד ד"ר ש. ש. בנדי שליט"א, נכדו של האי גברא רבה, הגאון מוהר"ד יוסף ברויאר זצ"ל, בברכת שלום וברכה וכט"ס. אחדשה"ט,

הנה נכדי, הרה"ג מרדכי טענדלער שליט"א, דיבר לי באריכות בכמה מהספיקות והחקירות שנתחדש אצל ידידי, מחמת הפסק שערכאות הראשיות בנוא יארק הכריעו, לקבל "מיתת המוח" כהגדרת מיתה.

למעשה, כפי ששמעתי מחתני, הרב הגאון מוהר"ד משה דוד טענדלער שליט"א, הערכאות רק קבלו הגדרה שגם מוצדק לדינא, הגדרה שקוראים "ההארבעערד קריטיריא" שנחשב ממש כ"מחתך ראשו" ר"ל של החולה, שהמוח כבר, ר"ל, ממש מתעכל.

והנה, אף שהלב עדיין יכול לדחוף כמה ימים, מ"מ כל זמן שאין להחולה כוח נשימה עצמאית, נחשב כמת, וכדביארתי בתשובתי בא"מ יו"ד ח"ג סימן קל"ב. במקרה שאיזה בית חולים, או איזה מדינה, יתחיל להחשיב כמתים גם חולים שלדינא חיים, ויתחייבו הרופא שמטפל בחולה זה, לצוות שיסלקו החולה ממכשירי נשימה, הנה מעצם הדין, נחשב כ"חד עברא דנהרא", שהרי בלעדו, יש עוד רופאים שכך יצוו, ומ"מ עדיף שיסלק עצמו מטיפול החולה, וישאר ביד הבית חולים לצוות כרצונם.

אבל במקרה שזה חולה יהודי, מחוייב הרופא וה"ה שאר יהודים, לעשות כל שביכלתם להצילו, אף שרק מצילו לכמה ימים, שהרי כבר הוי כגוסס, וגם אם הצלה זו יתחייב הרופא להוציאו הון רב, לשלם להמשכת המכשירי נשימה ושאר טיפולן, מחוייב כך לעשות, וכפי הגדרים של הארכת חיי שעה.

ואם יהיה איבה, יהיו מחוייבים כך לעשות גם לגויים.

ואסיים בברכה שנזכה בקרוב לקיומו במלואו של "אני ה' רופאיך" בביאת משיח צדקיננו.

בידידות,

משה פיינשטיין

Rabbi Moshe Feinstein
Yeshivat Tiferet Yerushalayim
455 FDR Drive
New York, NY 10002

Rosh Chodesh Kislev 5745

To my dear friend Dr. S.S. Bondi, grandson of the great Rabbi Yosef Breuer,

My grandson, Rabbi Mordechai Tendler, has spoken with me at great length regarding several of your uncertainties and inquiries as a result of the recent ruling by NY State that accepts Brain Death as the definition of death.

In fact, the way I heard it from my son-in-law, Rav Moshe Dovid Tendler, the courts merely accepted the definition as described by the "Harvard Criteria," which is acceptable by the Jewish Law, which is that the patient's brain is "separated (from the body)", meaning the brain is in a state of decay.

Now, even though the heart is capable of pumping for several more days, nevertheless, as long as the patient is unable to breathe on his own, he is considered dead, as I have explained in my responsum in Iggerot Moshe Y.D. III, 132.

In a case of any hospital, or State, which considers a (*halachicly*) live patient to be dead, and the doctor treating the patient will be required to direct the staff to remove the patient from the ventilator, even though here, according to Jewish Law, the doctor's status is considered, [in Jewish Law terminology] as "standing on the same side of the river [as the perpetrator requesting the assistance]," since even without him, there are other doctors who will be commanded to do this, nevertheless it is preferred that he dismiss himself from the patient's care, and let it remain in the hands of the hospital to direct [their staff] as they wish.

In the case of Jewish patient, the doctor as well as other Jews, are obligated to do everything in their power to save the patient, even if only to extend his life by several days and despite the fact that he is considered a dying patient. And even if this requires the doctor to spend a great personal fortune to fund the ventilator and other treatments he is obligated to do so, within the halachic definitions of the imperative of extending momentary life. And if a situation of 'enmity' could occur [concerning a gentile patient] then they are obligated to do the same for gentiles as well.

I will conclude with the blessing that we may fully experience the fulfillment of the verse "*Ani Hashem Rof'echa*" - I am God, your Healer, with the coming of the Messiah.

Regards,
Moshe Feinstein